

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

ANY XIII

REUS, DIJOUS 31 DE GENER DE 1918

Preus de subscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.

Fora. » 4'50 trimestre

Estranger » 9'—

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

Núm. 26

LLENYA de tota classe i tamany per a fogaines i cuines econòmiques

SERRERIA i MAGATZEM: Passeig de Sunyer, Telèfon 332

DESPATX: Arraval alt de Jesús, 40, Telèfon 3

REPART A DOMICILI

Agencia de negocis matriculada

A CÀRREC DE

Pius Montero Amador

Arraval Robuster, 24, pral.-Reus

Cobro de llogaters. Administració de finques rústiques i urbanes. Informes comercials i mercantils. Habitacions. Compte corrent amb els Bancs de Espanya i de Reus.

La llibertat del servei a Africa Per 275 pessetes

La important casa CASTANERA, ben coneguda ja en aquesta regió com en totes les demés d'Espanya per la serietat i exactitud en complir els seus compromisos, té oberta la contractació per als reclutes de l'actual reemplaç.

PER 275 PESSETES en contracte de segur fet abans del sorteig que tindrà lloc el 1 de Febrer pròxim quedarán substituïts tots aquells que en son dia el toqui en sorteig servir a l'Àfrica.

Representant en aquesta: **SIL VAN GIL PEREZ, Plaça de la Sang, 4, pral.**

POLEMICA

En Ventosa. "A B C". M. Lloyd George
De "La Publicidad".
"Don Juan Ventosa y Calvell, ministro de Hacienda.

nacimiento y diputado del distrito de Cataluña, emplea al parecer—suponemos que para su correspondencia catalana, únicamente—un papel de cartas con el membrete en catalán. Esta cosa tan natural mueve al periódico de Madrid "A B C" a decir—el caso no es nuevo—una serie de tonterías. Después de tratar repetidamente al catalán de dialecto—eso es para molestar—dice "A B C" que siguiendo este ejemplo el señor Bahamonde, natural de Andalucía, debiera imprimirlo (el papel de cartas) en "caló" y el señor Gimeno en valenciano.

"No, no puede ser esto—añade en tono terminante el diario ilustrado del señor Luca de Tena—porque si fuese España, se convertiría en una nueva torre de Babel y desaparecería para siempre la unidad de la patria (sic). Oiga "A B C". El caso del señor Ventosa no es único en el mundo. M. Lloyd George, primer ministro de Su Majestad Británica, se encuentra en la misma posición. M. Lloyd George nació en Gales, y Gales, que forma parte del Reino Unido, como Cataluña forma parte del estado español, es, como Cataluña, una nación. Una nación de dos millones de habitantes enclavada en el Noroeste de Inglaterra. En Gales—váyase enterando "A B C"—ocurre lo propio que en Cataluña: el idioma del país no es el oficial. En Gales se habla gaélico, una lengua celta, prima hermana del irlandés y del bretón. La lengua materna de M. Lloyd George, el

hombre que en estos momentos simboliza la voluntad unánime de vivir y vencer de todo el imperio británico, es el gaélico y no el inglés.

Se limita M. Lloyd George—como seguramente se lo aconse-

tuviera el gusto de conocerle—, a hablar el gaélico en su "hogar" en sus "relaciones familiares". De ningún modo. Desde todos los ministerios que ha ocupado—Administración local, Hacienda, Municipios, Guerra, y, finalmente, la Presidencia del Gobierno—M. Lloyd George ha empleado la lengua gaélica en la correspondencia con su tierra. La administración de seguros y pensiones para obreros (servicio del Estado creado por M. Lloyd George) emplea en Gales, exclusivamente, la lengua gaélica. Lejos de relegar su lengua a los usos elementales, el primer ministro británico no pierde ocasión de hablarla en actos públicos.

Uno de estos actos tuvo lugar en marzo del año último. El día de San David, patrón de Gales, las señoritas de la colonia gaélica, de Londres, organizaron una cuestión a favor de los soldados gaélicos heridos. M. Lloyd George recibió a una comisión de ellas y les dirigió la palabra, en gaélico, por supuesto. Y todo aquel día, para significar la adhesión de M. Lloyd Gerge a la acción benéfica de sus compatriotas, ondeó, en la residencia oficial del primer ministro del Reino Unido, la bandera del país de Gales.

¿Qué diría "A B C"—que diría—si el próximo día de San Jorge, patrón de Cataluña, el señor Ventosa, ministro catalán, izara la bandera de Cataluña en el ministerio de Hacienda?

Y sin embargo, ningún periódico de Londres dijo una palabra

cuando M. Lloyd George hizo lo que hemos relatado. A ningún periódico de Londres se le ha ocurrido jamás decir, tampoco, que M. Asquith debería tener los membretes de su papel de cartas en dialecto del Yorkshire porque M. Lloyd George lo tiene en gaélico.

Y si el señor Ventosa no hace más que seguir atenuadamente el ejemplo de Lloyd George, ¿no podrían los periódicos de Madrid—empezando por "A B C"—imitar el ejemplo de la Prensa de Londres?—X.

Questions d'actualitat

El carbó

El dia 28 varen sortir dels ports asturians, segons dats facilitats pel director d'Obres públiques, amb destí a la Companyia del Nord, 5.466 tonelles de carbó; i de Puertollano, 727, amb el mateix destí. Un vapor ha portat a Països 990 tonelles de carbó i el vapor «Hernani» 440 per a la Companyia. El delegat asturià comunica que per a la fàbrica del gas de Madrid varen sortir 228 tonelles de carbó.

També ha dit el director d'Obres públiques que la fàbrica «La Material» de Barcelona, ha entregat 20 vagons de la serie «K» amb destí a la Companyia del Nord.

S'ha autoritzat la sortida de Burgos, de 10.800 kilos de carbó vegetal amb destí a Barcelona i 15.000 kilos de llenyes destinades a Irún. Es diu que aquesta última expedició ha estat detinguda a la frontera.

La premsa demana que s'adoptin mesures contra alguns individus que recorren amb automòbil els pobles propers a Burgos, adquirint grans quantitats de fustes a preus superiors a la taxa.

—Duen de Valladolid que han millorat els sembrats, per efecte de les pluges d'aquests dies.

El agricultors sembla que han desistit de sembrar blat de primavera, per considerar-lo perjudicial.

El confiners han rebut 2.800 trossos, però el governador ha ordenat que se n' reservin 1.000 per a malalts i casos urgents.

S'intensifica el tràfic al canal de Castella. Uns enginyers preparen un projecte per a construir vaixells de ciment armat de nou model per a la navegació pel Canal.

DE SPORT

FUT-BOL

Campionat Comareal

Corresponent al Campionat de segona lliga, el prop passat diumenge se traslladà a Vilafranca el primer equip del Club Deportivo, per a contendir amb el Vilafranca F. C.

Les impressions des de fa uns quatre mesos, eren de que el Vilafranca tenia sobrades condicions per a arribar a campió d'aquesta regió, lo que ho confirmava la serie ininterrompuda de partits guanyats, jugant amb equips alguns d'ells de molta valia. Per xo el Deportivo, incomplet avui, per entermetat d'un dels seus davanters i ausencia d'altre, va anar a Vilafranca amb el presentiment de perdre, però els feits han demostrat lo contrari, ja que de no haver tingut que lluitar també contra el reteree, la victoria era per al Deportivo. Aquest equip presentà una protesta que, per ser justa, ha de nyar per a l'equip de Vilafranca. No obstant l'empat, aquest equip porta una ventaja sobre els demés.

El Tarragona perdé a Sitges, però l'Estat actual del Campionat és com segueix:

PARTIDS

Equip	Partids	Guanyats	Empats	Perduts
Reus	3	2	1	0
Vilafranca	2	0	2	0
Vilafranca	2	0	2	0
Sitges	2	1	0	1
Tarragona	3	0	1	2

h) Crear la Societat de Geografia Comercial i el barco Escola de Comerç, baix els auspicis de la ciutat. Tenir com a representants de la primera funció parís idonis en els principals centres econòmics del món, amb els quals se relacioni l'activitat mercantil o industrial catalana, constituint un cos consular propi i útil.

i) Estimular als homes de cabals que sovintegin les deixes a la Ciutat, per a monuments, institucions de cultura i beneficencia. Aquesta ha d'ésser la virtualitat ciutadana que porti el Nacionalisme. Si en la erecció de la Capital conseqüim aportar-li l'esforç i l'amor, de tots els Catalans, Barcelona, obra de tots, surgirà com el fruit més maravellos de la civilització catalana i el barcelonisme serà un lluminós exemple i una dolça i feconda tutela maternal.

j) Recabar de l'Estat el desartillament de Barcelona, llevant-li la seva inutil i perillosa consideració de plaça forta a fi de posar la ciutat cosmopolita a cobert d'un cop de mà o d'un atac enemig, i assegurant-li aixís la neutralitat que les lleis internacionals concedeixen als ports de caràcter mercantil.

b) Organització d'un servei mèdic gratuït i l'establiment de farmacies populars municipals.

c) Alberg i ortelínats per a recullir i educar les criatures abandonades.

d) Maternitats, restaurants, maternals i dispensaris gratuïts, hospitals de incurables, manicomis municipals i intermunicipals.

e) Asils, per a vells i per a invàlids del treball, i albergs nocturns per als sense llar.

VI. HIGIENE PUBLICA I HABITACIÓ.

a) Creació d'un servei complet d'higiene i d'inspecció sanitària, incloent sobre les habitacions, fàbriques i tallers, via pública i geners alimenticis.

b) Construcció de balnearis en els barris pobres i de safrigs públics i gratuïts.

c) Municipalització gradual de la propietat urbana utilitzant-la per a l'obertura de nous carrers i places, parcs i llocs d'esbarjo, cases barates a rejades i boniques.

d) La més gran vigilancia sobre les construccions urbanes perquè siguin atesos els preceptes de la higiene i de l'estètica.

LA PIRATERIA ALEMANYA

Els vaixells espanyols torpedejats

Inconcebible

A l'altura que ha arribat Alemanya, co es, a que torpedeja ja els vaixells de cabotatge d'Espanya, res cosa de que segueixi el Govern creuat de braços? Perque a aixó equival el fer timi des reclamacions que en res canvien aquella situació denigrant.

¿I és així com defensen el patelló espanyol els que tant ens parlen de la patria?

¿I és de tant arrogant manera com se defensen els interessos d'Espanya?

No es irritant que ens enfonsin els vaixells que tant necessitem els qui tenen prop d'un centenar d'ells, molt respectats, en nostre país. Si queda aquí quelcom de vergonya, semblant situació no deu continuar.

Els navilers

«El Sol», diu co que segueix:

«La Compañia Sevillana de Navegación no está dispuesta a tolerar que el torpedeo del «Giralda», atropello al que se une el sarcasmo, quede impune. Si el Gobierno no reclama contra los culpables, el será quien se encuentre en gravísimo conflicto. Lo más triste será que España-entera sufra el rigor de las determinaciones que adopten los navieros, aunque no sería malo del todo si servía para acabar con la indiferencia casi general y con vergonzosas maniobras particulares.»

«El «Giralda» se dedicaba exclusivamente a la navegación del cabotaje; era, por cierto, uno de los mejores barcos españoles empleados en este servicio. Hacia la travesía de Huelva y Pasaes con mineral de hierro, y al regreso tocaba en Gijón para carbonear. Cuando fue detenido por el submarino, llevaba la documentación en regla, y a pesar de ello fue volado, previa visita. Esta es la verdad; verdad tan evidente que no se puede negar. Los atentados alemanes contra nuestro derecho (ella sabrá por qué razón, que nosotros no osamos de sospecharla), no ha enegrado punto de mediana firmeza que què edificar una de sus disparatadas invenciones.»

Desde que el Gobierno del señor García Prieto ocupa el Poder, los torpedeos de barcos españoles, por submarinos alemanes, no se han interrumpido.

Desde que el Gobierno del señor García Prieto ocupa el Poder, los torpedeos de barcos españoles, por submarinos alemanes, no se han interrumpido.

Desde que el Gobierno del señor García Prieto ocupa el Poder, los torpedeos de barcos españoles, por submarinos alemanes, no se han interrumpido.

Esto es lo que no puede seguir, por interés y por decoro. Los armadores del «Giralda» están dispuestos a suspender el servicio de cabotaje si no reciben las satisfacciones y las garantías suficientes; y les apoya en su actitud la Asociación Naviera Mediterránea. El conflicto sería de importancia incalculable, quizá el coronamiento de nuestra ruina. Y habría que añadir al desastre la vergüenza de haber llegado a él por no saber impedir lo que pudiera evitarse con un poco de seriedad y de conciencia de nuestro derecho.»

La política

En Marcellí Domingo

El governador civil de Barcelona ha dit, parlant amb els periodistes, que si no hagués sigut per la anormalitat de les circumstancies ja estaria en llibertat don Marcellí Domingo, i que, en vista de la tranquililitat regnant, probablement seria posat en llibertat dins de pocs dies.

El candidat maurista, per Tortosa, senyor Soler, ha telegrafiat al president del Consell, demanant la immediata llibertat d'En Marcellí Domingo, per a lluitar noblement.

Les eleccions i el senyor Maura

Contestant a preguntes que se li han fet respecte del seu criteri sobre la extensió de la te notarial projectada pel Govern, ha dit En Maura que major eficacia que la te notarial, per a intervenir o fiscalitzar les operacions electorals, té, amb menys inconvenients, concedir a les meses electorals, que han de rebre el recompte de la votació, i a les quals, segons el sistema de la llei correspon el ministeri essencial d'aquella te, excepcionals medis per a exercir la degudament.

Els qui troben contradicció entre la meva actitud invitant als directores dels partits a facilitar poders a tots els que vulguin intervenir en la lluita, amb el electoral, contenen aquesta innovació i els seus enlairats desiguis amb alguns enviliments de la seva aplicació, els quals subverteixen l'esperit del precepte legal. Contra tals corrupteles va i no contra la lleial observancia de l'article 29, una part de l'eficacia que tindria de facilitar els medis de que intervingui qui vulgui a les meses electorals. Pero a nosaltres les explicacions de En Maura no'ns convencen.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques DEL DIA D'AHIR

Table with 3 columns: Observació, A les 9, A les 15. Rows include Baròmetre, Termòmetre (Màxima, Mínima), Psicòmetre, Humitat relativa, etc.

Fa dies que distrutem d'una temperatura primaveral que és més de notar després dels frets intensos del desembre passat.

No us en teu—ha dit l'astrònom Flammarion a un periodista parisenc—, perquè tornarà a fer molt de fret. De 18,5 a 1910 és pot dir que no hi hagué hiverns. Ara, la corba torna a pendre sa trajectòria normal, i vindran temperatures molt baixes. Ara tenim vents del S. que l'han fet aixecar sobtadament; però aquests vents poden desplaçar se vers l'Atlàntic i aleshores vindrà una baixa notable. La corba d'enguany deura ésser tant accidentada com la de l'any passat.

Es veritat—afegeix—que el temps pot desmentir-me.

M. Flammarion devia haver començat per aquí.

Per manca de majoria, ahir l'Ajuntament no pogué celebrar sessió de primera convocatoria.

PREFETAIRES

Se necessiten per collir i arreplegar olives i per a fer clots on plantar-hi avellaners.

Donaria raó en aquesta impremta.

Se'ns comunica oficiosament, que a l'objecte d'evitar, en les properes eleccions, alguns abusos que venien començant-se per Presidents i Adjunts de les Meses electorals, i suplents d'uns i altres, de renunciar aquests càrregos, sense causa verdaerament legal en que a oiar tals renunciés, i, adhiuc, to que és encara pitjor, deixant de concórrer al desmeny de dits càrregos el dia de l'elecció, sense haver alegat cap

excusa per fer ho, la Junta Municipal del Cens electoral d'aquesta ciutat, té el propòsit, a l'igual que tracten de fer la de Barcelona i d'altres importants poblacions, de refusar energicament tota renúncia que's formuli sense trobar-se legalment apòtada i justificada, i, además, reservar-se el dret de procedir a la comprovació de les que's presentin, encara que les causes en que's fundin es trobin documentades.

Igualment, es troba disposada dita Junta, a imposar la sanció penal que correspongui, a tot el que deixi de concurrer, el dia de l'elecció, al desmeny de son respectiu càrreg, sense haver alegat degudament la causa que li impideixi efectuar ho.

Armonitzant els interessos de compradors i venedors, l'A'caldia de Tarragona ha publicat un bándol modificant la taxa dels articles de consum, sense que els seus elevats preus hagin donat motiu a alterar l'ordre.

Jaume Simó i Botarull

ADVOCAT DELS ILTRES. COL·LEGI DE REUS I TARRAGONA

DESPATX: Robuster, 28, ent. de II a 12 de 16 a 18

L'inspecció general de primera ensenyança ha publicat una circular recomanant a tots els inspectors que, amb motiu de les properes eleccions, «deuen exercitar son dret de sufragi i contribuir amb son vot, digne i lliurement emittit, a la representació parlamentaria, pero que deuen abstinre's de girar visites d'inspecció durant el període de les eleccions, no sols per l'inexcusable acarament a les lleis que aixís ho determinen, sino per no franquejar el pas a la malicia, ja que la dona del Cessar, además d'ésser honrada, necessita semblar-ho», i no han de procedir amb major cautela quins exerceixin càrregos de confiança del Govern».

Portes de ferro per a vendre

Se vendran unes portes de ferro amb un 25 per 100 de rebaixa del preu actual, les quals mideixen: d'altura, 3'40 metres, amb lo que enrotlla, i d'amplie, 1'60 metres (1'2'65 junt amb les guies). Per a informes en aquesta impremta.

Ha sigut nomenat per la Tresoreria d'Hisenda recaudador auxiliar de la zona de Montblanch don Josep Carrasco Guerra.

Degut al temps primaveral imperant i a l'abundant assaonament dels camps els ametllers joves han començat a florir, amb el consegüent perill de ser víctimes dels canvis de la temperatura.

JOVE, amb excel·lent lletra i coneixements de comptabilitat, s'ofereix per a despatx, comerç o indústria. Raó en aquesta impremta.

Ans d'ahir foren expeditos pel senador don Josep Elías de Molins telegrames al president del Consell de ministres, ministres de Foment i Hisenda i directores general de Comerç i Agricultura, manifestant-los-hi que urgeix gestionar el Govern francès que permeti l'entrada a França dels vins espanyols, dones de no conseguir ho, dats els alts preus dels sotres, sultats i jornals, la classe vitícola, es veurá forçosament obligada a abandonar les vinyes per fer se impossible el seu cultiu.

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS Carrer d'Alegre, 27. REUS Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagá, de Barcelona i reparació de les mateixes.

Per real ordre ha sigut aprovat el projecte de conducció d'aigües per l'abastiment d'Alfara.

El segund dramaturg Santiago Rusiñat a la emtesa del Foment

de Barcelona, la comedia «La casa de l'Art», que es suposa entre artistes bohemis. El celebrat autor Josep Burgas ha entregat a la de Novitats un saine que es titula: «La barberia den Quim».

APRENENTS

Se'n necessiten per a un comerç de aquesta plaça. Guanyarán desseguida. Raó: Llibreria de Josep Sans, arraval baix de Jesús, 6.

El linfatisme és una debilitat congénita o adquirida que's tradueix en els malats pel cabell ros, pell blanca, fina, palidesa de la pell, infarctes glandulars, angina crónica, fluxes purulents de les orelles, tumors triets, artritis (tumors blancs) etc.

Compadeixen al linfatic, porque és teny adobat per a totes les males llovers. El linfatisme és la antessala de la tuberculosi si no és combatut en els primers símptomes.

Combatir la tisis és cosa difícil, pero en canvi és fácil evitar-la, tractant als linfatics amb remeis higiénics i el Xarob de Hipofosfats Salut; segons atestigüen eminents metges, és el més poderós i eficaz. —Unic aprovat per la Real Academia de Medicina, 27 anys de creixents éxits. Al comprar el frasc deven fixar-vos si amb tinta roja se llegeix Hipofosfats Salut.

ESPECTACLES

Centre de Lectura-Teatre COMPANIA DE SARÇUELA Dirigida pel primer actor Adari Navarro, i el mestre concertador Ramón Ferrés, de la que forma part la distingida triple cantant Teresa Ydel. «La Sombra del Molino», «El conplet de moda» i «El Tambor de Gradaderos». Gran funció per a avui. Sala Reus Grans sessions de cine per a avui. Preus i hores de costum.

130 NACIONALISME e) Enrunament dels barris i allotjaments encofornats i mal-sans, imposant als propietaris les degudes reparacions; f) Instal·lació d'oficines per a l'informació d'habitacions desllogades, amb la previa declaració obligatoria dels propietaris. VII. MUNICIPALITZACIÓ DE SERVEIS. a) Explotació directa pels Municipis, o per una mancomunitat de Municipis, dels serveis d'interés public, actualment concedits o monopolitzats per la industria privada, tals com: viació i transports, xarxes telefoniques, aigua, llum, força motriu, mercats, escorxadors, rotula anunciadors, higiene, escombraries, pompes túbnes, etc., i, salvant la intervenció de l'Estat, dels segurs contra enfermetat i, contra la invalidesa, contra el foc i contra els accidents del treball; b) Instal·lació de docks o magatzems de queviures, d'iniciativa municipal o inter-municipal, sense mires mercantils, a fi de servir d'intermediaris en la regularització dels preus del mercat i assegurar la bona qualitat dels articles. c) Paralela a l'intervenció municipi-

RIBERA I ROVIRA 131 pal, el Nacionalisme, intervindrà, influirà i orientarà el govern provincial que, ara amb la Mancomunitat, representa la direcció social, política i econòmica de Catalunya. a) Els nacionalistes han d'ingressar en les corporacions econòmiques, científiques, literaries, artístiques, per influir-hi directament amb subjecció als seus ideals. e) La actuació política nacionalista ha de ser seriosa, sense inútils estridencies, però sense claudicacions, orientada en ample sentit democràtic i lliberal, tolerant i respectuosa, atenent sempre que la característica d'aquesta política és el patriotisme i el civisme i per tant no permet exclusivismes de classe, ni preferencies d'interessos econòmics en un centre industrial i mercantil de la importancia de Barcelona i Catalunya. f) Fer prevaldre la força parlamentaria, política i social per a imposar als governs la concessió del port franc i de la zona neutral. g) Dedicar una especial preferencia al foment del turisme, des de les corporacions publiques, i de l'art, en totes les seves manifestacions.

«Lectura Popular» d'aquesta setmana publica uns quants treballs en prosa del malhaurat mestre en Nacionalisme, doctor don Domenec Martí i Julià, amb un interessant sumari en el que hi figura l'estat demogràfic d'aquesta ciutat en el mes de novembre. «Lectura Popular» d'aquesta setmana publica uns quants treballs en prosa del malhaurat mestre en Nacionalisme, doctor don Domenec Martí i Julià, amb un interessant sumari en el que hi figura l'estat demogràfic d'aquesta ciutat en el mes de novembre. «Lectura Popular» d'aquesta setmana publica uns quants treballs en prosa del malhaurat mestre en Nacionalisme, doctor don Domenec Martí i Julià, amb un interessant sumari en el que hi figura l'estat demogràfic d'aquesta ciutat en el mes de novembre.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams Negociem els cupons Banc Hispano Colonial núm. 23, Deute Amortizable 5 per 100 venciment 15 Febrer, Catalana Gas 6 per 100, Osques 4 per 100, Energia Eléctrica 5 per 100 i tots els de venciment primer de Febrer. S'ha publicat el nombre corresponent al mes de desembre del «Boletín de la Asociación de Médicos de Reus», el qual inserta un interessant sumari en el que hi figura l'estat demogràfic d'aquesta ciutat en el mes de novembre. «Lectura Popular» d'aquesta setmana publica uns quants treballs en prosa del malhaurat mestre en Nacionalisme, doctor don Domenec Martí i Julià, amb un interessant sumari en el que hi figura l'estat demogràfic d'aquesta ciutat en el mes de novembre.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRAS
VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transeorregut 10 dies després de la mossegada
Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Sense aquesta marca

L'aparell NO és un GRAMÓFON — CATALÈGS GRATIS —

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
en discs marca GRAMÓFONO

De venda: **R. PERPIÑA** - Carrer Major, 22 - REUS
Despatx: 24, pral. - REUS
Dipòsit de Relotgeria - Relotges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

WALKER-BLUE

Marca ANCORA-ESTRELLA registrada

BLAU ULTRAMAR ANGLES EXTRA

Comprimit en sec en borsetes per a ús domèstic. No conté barreja; per lo tant, no toca la roba.
A granel, en barrils de 18 i 36 kilos i en paquets de 1, mig i quart de kilo, per a la indústria. Empleat per a la pintura, blanqueig, etc., etc.

De venda en tots els bons comerços: Descobriu de les imitacions

Dipositaris a Espanya i Colonies: E. GALCERAN, s/c Girona, 124 Barcelona
Representant a Reus: JACINTO GILL, Marú Napolità, 8.

Basar «La ALIANZA» - REUS

Secció d'Objectes per a Regal

Ultimes novetats en Galeters, Jardineres, Gerros, Joiers, Jocs de café, Jocs entreines, Jocs de taula amb i sense estutx, Làmpares, Torretes, etc., en plata de llei, Plata Meneses i Plata Anglesa.

Gran assortit en Figures artístiques de fang, marbre i pasta.

PREUS SENSE COMPETENCIA

SECCIÓ D'ÒPTICA

Gran assortit en tota classe d'articles perteneixents a aquest ram.—Gran varietat en montures per a Ulleres i Lentes en or, xapa or i níquel.—Garantitzem la puresa dels cristalls que la casa emplea en la confecció de les receptes dels Srs. Metges Oculistes.—Se fan compostures de totes classes.

PREUS ECONÒMICS

Secció Comercial

CANVIS CORRENTS
DONATS PER LA JUNTA SINDICAL DEL COL·LEGI DE CORREDORS DE COMERÇ DE LA PLAÇA DE REUS

EXTRANGERS
Londres 90 djl. . . . . operacions diner
Idem xequé. . . . . »
París idem. . . . . »

DE REUS A TARRAGONA		
9'57	10'30 m	
12'54	13'37	
14'30	15'05 m	
18'08	18'35 c	
20'50	21'34 m	
DE TARRAGONA A REUS		
Surt 7'35	arriba 8'10 c	
12'17	12'53 m	
16'36	17'14 m	
19'25	20'03 m	

Marsella vista. . . . .
Hamburg vista. . . . .

VALORS LOCALS	
Canvi anterior de operacions	Valor nominal pessetes
440	Gas Reusense. 250
540	Industrial Harinera. 2500
650	Banco de Reus de Descuentos i préstamos. 500
500	Obligacions Electrica Reusense. 500
25	Companyia Reusense de Tranvies, S.A. 250
200	Idem id., Serie B. 500
400	Electra Reusense. 500
2600	Institut P. Mata. 2500
500	Institut P. Mata. 500
150	Empresa Hidroforica. . . . . 360'50
520	Obligacions Manicomio Reusense. 500
	Carburos de Teruel. 500
135	Pantán de Riudecanyes. 50

DE REUS A FALSET I MORA		
Surt 7'17	surt 9'27	arriba 10'15 m
10'41	11'19	11'14 r
13'17	14'24	14'58 c
16'30	18'57	19'47 m
19'49	21'11	21'47 m
22'01		23'05 e
DE MORA I FALSET A REUS		
Surt 6'13		arriba 7'17 e
6'30	surt 7'42	8'39 m
7'01	8'43	10'19 m
12'17	13'11	14'03 e
17'27	19'12	20'59 m
DE REUS A LLEIDA		
Surt 8'22		arriba 11'22 c
13'35		20'05 m
17'59		22'03 m
20'30		0'22 m
DE LLEIDA A REUS		
Surt 5'30		arriba 9'46 m
8'29		12'29 m
11'56		20'17
15'00		17'58 c

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA	
Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
Vilafranca; 9'38	
7'25	9'23 e
8'49	13'27 m
14'13	17'42 c
17'16	21'44 o
	20'37
DE BARCELONA A REUS	
Surt 5'26 (trasp. Roda); arriba 9'23 m	
9'20	12'47 c
15'23	19'24 m
19'49	22'53 e

Companyia Reusense de Tramvies

Sortides de Reus	Sortides de Salou
(Arraval Robuster, Tren n.º 24 a les 7.50	Tren n.º 25 a les 9.20
> 12 > 16—	> 23— > 18.49

AVIS.—Els dies festius no circularà el tren que surt de Reus a les 16, pero en canvi circularà el de les 15 i el de les 17'05 i el que de Salou surt a les 16. Els diumenges i dies festius s'expedirán bitllets d'anada i tornada a 60 cèntims per a tots els trens del dia de la expedició.

MERCERIA I NOVETATS

Alfred Llecha

Carrer de Monterols, 36.-REUS

Gran assortit, de les més altes novetats, en adorns per a vestits de senyora
Brodats i entredós, pelleteria, perfumeria del país i estrangera, genres de punt, corbateria, elàstics, lliga-cames, bisuteria, moneders, i tots quants articles perteneixents al ram.

LINIA DE VALÈNCIA	
Surten de Salou per a València	
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02	(fins a Benicarló).
Arriben a Salou de València	
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35	(desde Benicarló).

LINIA DE VALÈNCIA	
Surten de Salou per a València	
6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02	(fins a Benicarló).
Arriben a Salou de València	
4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35	(desde Benicarló).

Gran Servei d'Autos i Carruatges

De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES			
AUTOMOVILS		CARRUATGES	
MONTOIG	REUS	REUS	MONTOIG
A les 17	A les 11	A les 8	A les 4
> 12'30	> 4'30		
PUNTS DE PARADA:			
A Montroig, Casa Sabaté.			
A Montroig, Café de la Plaça.			
A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.			
IMP. SANJUÁN - REUS			

Els cafes GIL

ELS DE MÉS FORTALESA
SON: ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant La Fleca).-Reus

JULI SANZ BLANCO

Agent de negocis matriculat
Ex-Substitut del Registre de la Propietat

Gestió ràpida d'assumptes jurídics administratius.—Presentació de documents en els Registres de la Propietat i Oficines liquidadores de drets reials.—Examen de finques i censals en dits Registres.—Col·locació de capitals amb hipoteca.—Redempció de censos de l'Estat.—Cobro de crèdits.—Pago de contribucions.—Administració de finques.—Tramitació de tota classe de documents en les Oficines públiques i organismes oficials, etc., etc.

Despatx. Carrer Sant Joan 2, 2.ª.-REUS

EICAS MES BENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarrals mal curats. Les

Pastilles - Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 30 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes.

UN PAQUET SOLT: 10 CÈNTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

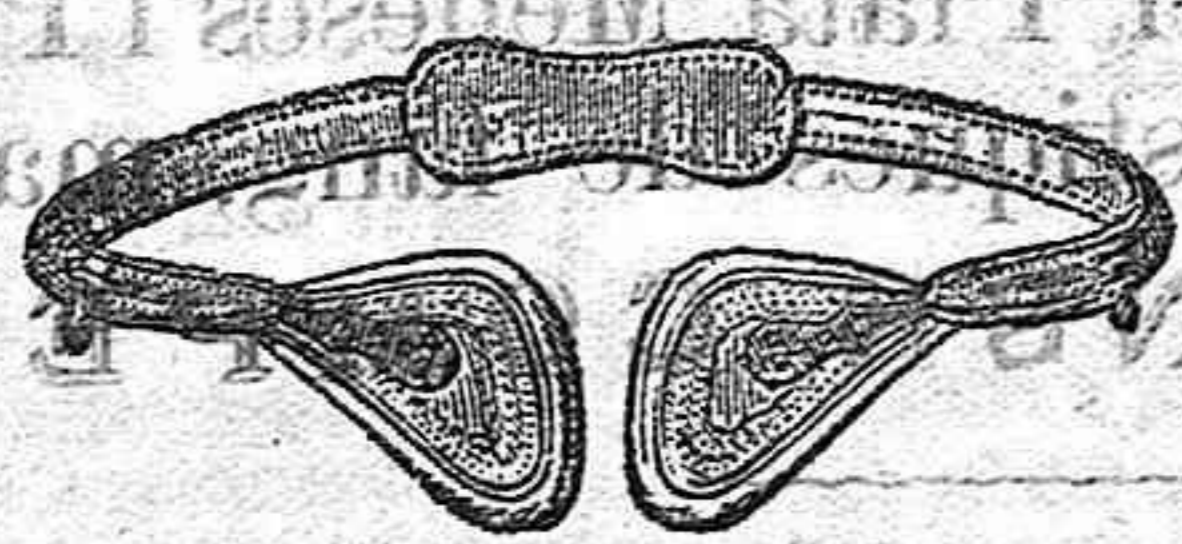
agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la matèria gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

És indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-

FARMACIA SERRA

Arraval de Santa Agna, número 80

REUS

LA CRUZ ROJA

Antic i acreditat establiment de Ortopedia, fundat en 1896, per don JOSEP PUJOL

Aquesta casa té a la venda un gran assortit de Braguers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació de les hernies per croniques i rebelds que

- Petits Braguers de cuir per a la prompta curació dels tendres infants.
- Especialitat en aparells articulats fabricació de la casa, aplicats per persona competent amb vint anys de pràctica en la mateixa.
- Fais ortopèdics per a corregir la obelitat, dilatació i abultament de ventres homoplàstics per a evitar el carregament d'espatlles.
- Confecció de tota classe d'aparells d'Ortopedia Gran assortit en lentes i ulleres per a la vista miopa i vista cansada. Binecles de teatre i campanya i tot o concernent al ram de Optica, Cirurgia i Ortopedia.

SECCIÓ DISPONIBLE

DECORACIÓ - MOBLES
J. MONTAGUT
DE REUS A BARCELONA
Carrer de la Presó, 4 REUS

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plassa de Prim REUS

Fàbrica de Capses de Cartró
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 REUS

Claudi Borrás
DENTISTA
EXTRANGERS
Constitució, 13 REUS

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Cami de Riudoms REUS

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Bou de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc).
REUS
Güell i Mercader, (Hostalet), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

TINTORERIA de
MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyeix tota classe de roba. S'utilitza el planxat elèctric.
Galanes, 7 REUS

"LA CRUZ ROJA" (CASA FUNDADA EN 1896)

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 REUS

DISPONIBLE

DISPONIBLE

DISPONIBLE

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS REUS

TARIFES

per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

1.ª plana	En tercera plana				En 4.ª plana
	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centimetres que ocupi	2'50	3'75	5'00	10'00	Pagarà 3 pessetes per cada espai de 5 per 7 centimetres que ocupi
Pias a 3 cms. d'altura. De 3 a 5 centimetres per cada centímetre mes	3'50	5'25	7'00	14'00	
	6'50	10'75	14'00	14'50	

Els remittents, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 cèntims la ratlla per la primera inserció i a 10 cèntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 cèntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inserció.

AVIS: S'admeten anuncis mortuorials fins a l'horari de la nit.

Fábregas i Recasens
BIANOUERIS
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS A 2248 i A 2453) BARCELONA

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverossímils
La casa miller assortida en trajos per a neas
Portal de Jesús, 1.—REUS

Esteve Massagué
COMISSIÓ REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.ª REUS